

Återvinn och bli en Miljonär

Telge

Fastigheter

Genom att återvinna bidrar du till en bättre miljö och ett mer hållbart samhälle. Gamla förpackningar, påsar, ritpapper, tidningar och matavfall är en viktig resurs. Sakerna vi använder i vår vardag är gjorda i olika sorters material. Många av materialen kan återvinnas och bli till nya saker.

Alla som bor i Södertälje har ett ansvar att sortera och återvinna, oavsett om du bor i lägenhet, radhus eller villa. Om vi alla hjälps åt sparar vi på jordens resurser så att de räcker längre. Alla kan inte göra allt, men alla kan göra någonting. Tillsammans kan vi bli bättre på att återvinna och återanvända.

Bor du i en lägenhet kan det finnas ett miljörum i huset där du sorterar dina sopor. Ibland finns det en miljöstation utomhus eller i ett hus i närheten. Det kan även finnas en återvinningsstation. Om du bor i villa eller radhus kan ni ha soptunnor med olika fack. Den sortens tunnor kallas hemsorteringstunnor och används för att kunna sortera förpackningar och returpapper hemma vid huset.

Återvinningsstationerna och hemsorteringstunnorna töms regelbundet av sopbilar och materialet körs till uppsamlingsställen, som till exempel Tvetå, som är Södertäljes största återvinningscentral. På Tvetå samlas stora mängder innan transporten går vidare till sorteringsanläggningar och återvinningsanläggningar för att bli nya förpackningar eller andra produkter.

Visste du att?

Genom att platta till kartonger och trycka ut luft ur plastförpackningar så ryms det mer i sopbilen. Då behöver sopbilen inte åka lika många gånger till Tvetå och vi hjälps åt att minska koldioxidutsläppen.

Plastförpackningar

Som plastförpackning räknas till exempel tomma plastflaskor, plastpåsar och frigolit.

Hur gör jag?

Lägg alla plastförpackningar i insamling för plastförpackningar. Hårda plastförpackningar kallas hårdplast och mjuka plastförpackningar kallas mjukplast. Ett smart tips är att samla ihop mjukplasten i exempelvis en brödpåse. När påsen blir full, tryck ut luften och knyt ihop påsen. På så sätt sparas utrymme i sopbilen och det minskar risken för att plastskräpet blåser ur soptunnan och hamnar som skräp i naturen.

Det är viktigt att skilja på olika sorters plast. Hamnar det andra plastsaker än förpackningar i återvinningen så kan den återvunna plasten bli sämre. Plastsaker som inte är förpackningar så som trasiga leksaker, hinkar och plastmöbler ska lämnas in på någon av Södertäljes två återvinningscentraler Tveta eller Returen.

Tandborstar och diskborstar räknas inte heller som plastförpackningar. De kan tyvärr inte återvinnas utan ska läggas i påsen för restavfall.

Vart tar det vägen?

De insamlade plastförpackningarna hämtas och körs till Tveta och sedan vidare till en uppsamlingsplats för baling. Att bala är att pressa och bunta ihop material för att minska volymen så att det tar mindre plats. Från Tveta åker de vidare till en svensk anläggning för återvinning av plast.

Vad blir det sedan?

Återvunnen plast kan bli en ny plastflaska, en diskborste eller ytterkläder. Det kan även bli nya delar till bilar och lastbilar, till exempel en ny ratt.

Vad är det gjort av och hur många gånger kan det återvinnas?

Plast är gjort av olja som vi borrar upp under marken. Det finns inte hur mycket olja som helst i världen, därför är det bra om vi sparar genom att återvinna gammal plast. Plastförpackningar kan återvinnas många gånger.

Visste du?

Plastskräp som slängs på gatan och som följer med regnvattnet ner i en gatubrunn hamnar direkt i våra vattendrag, sjöar och hav.

Plast som hamnar i naturen stannar i naturen länge. Det tar minst 450 år för naturen att ta hand om en PET-flaska. Men egentligen försvinner den aldrig, utan plasten bryts sönder i mindre och mindre bitar och blir till så små bitar att vi knappt kan se dem med blotta ögat. De små bitarna kallas mikroplast och trots att de är så små att de inte syns så är de skadliga för naturen, djuren och oss människor.

I vissa delar av haven finns det fler mikroplastbitar än plankton. Plankton äter upp plastbitarna och små fiskar äter i sin tur upp plankton. Stora fiskar äter upp de små fiskarna och vi människor äter upp de stora fiskarna. På så sätt kan vi få i oss plast när vi äter fisk och dricker vatten.

Kul fakta

För varje kg plast som återvinns sparar vi 1 liter råolja och utsläpp av 2 kg koldioxid.

Av 1 ton (1000 kg) hårda plastförpackningar kan det bli 84 000 st nya blomkrukor.

Om alla svenska hushåll återvann ytterligare 1 stycken plastförpackning per månad skulle koldioxidutsläppen varje år minska med 3 600 ton, motsvarande utsläppen från 1 200 stycken bensindrivna bilar.

Pappersförpackningar

Som pappersförpackningar räknas till exempel mjölkförpackningar, äggkartonger, presentpapper och tomma toapappersrullar.

Hur gör jag?

Lägg alla pappersförpackningar och kartonger i insamling för pappersförpackningar.

Förpackningarna behöver inte vara rengjorda när du lägger dem i insamlingen, men töm dem och se till att de är fria från matrester. Tänk också på att ta bort och sära på olika material som inte är kartong. Lösa plastkorkar från dryckeskartonger ska sorteras som plast. Tryck ihop och platta till förpackningarna så tar de mindre plats. Ett smart tips är att lägga de mindre förpackningarna i en större. En tom mjölkförpackning rymmer minst fem hopvikta mjölkförpackningar!

Kuvert och post-it-lappar innehåller limrester som ställer till det i återvinningsprocessen så de ska ni lägga i påsen för restavfall. Tidningar och reklamblad läggs i insamling för tidningar.

Vart tar det vägen?

De insamlade pappersförpackningarna hämtas av en sopbil och körs till Tvetå och sedan vidare till en uppsamlingsplats för balning. Att bala är att pressa och bunta ihop material för att minska volymen så att det tar mindre plats. Därifrån åker de vidare till ett pappersbruk. Alla pappersförpackningar som samlas in i Södertälje går till pappersbruket Fiskeby Board utanför Norrköping som tillverkar kartong av 100 % returfiber.

Vad blir det sedan?

Av återvunna pappersförpackningar blir det nya pappersförpackningar.

Vad är det gjort av och hur många gånger kan det återvinnas?

Pappersförpackningar är gjort av cellulosafibrer från träd och kan bli nya kartonger upp till sju gånger! När vi använder återvunnet material sparar vi bland annat mycket energi jämfört med att tillverka från ny råvara.

Visste du?

Energibesparingen vid användning av återvunnen returfiber är 70 procent, jämfört med användning av ny fiber vid tillverkning.

Kul fakta

1 000 kg återvunna pappersförpackningar och kartong motsvarar besparing av material från 14 träd.

Varje år återvinner svenskarna pappersförpackningar som motsvarar cirka en miljon träd.

Matavfall

Som matavfall räknas till exempel potatisskal, fiskrens, kycklingben, bananskal, äppelskrutt, melonskal, kaffesump och även lite hushållspapper om du använt det för att torka matspill.

Hur gör jag?

Matavfallet lägger du i en papperspåse för matavfall. Fyll bara till strecket på påsen, så det också går att stänga påsen. Hemma lägger du matavfallspåsen i samma kärl som restavfallet. Det finns även speciella tunnor som bara är för matavfall. Sådana tunnor finns kanske på er skola.

Vart tar det vägen?

Matavfallet hämtas av sopbilen som kör till Tvetå. Där åker matavfallet på ett transportband genom ett sorteringsverk, som skiljer matavfallspåsarna från påsar med restavfall. Från Tvetå körs matavfallet vidare till en biogasläggning.

Vad blir det sedan?

På biogasläggningen omvandlas matavfallet till biogas och biogödsel. Biogasen som tillverkas av matavfallet används som bränsle till lastbilar, bussar och bilar. Biogödslet används i jord- och skogsbruk. Biogödsel innehåller många viktiga näringsämnen, bland annat fosfor som alla grödor behöver för att växa. Fosfor är en ändlig råvara, det finns bara i begränsad mängd. Därför är det viktigt att vi inte eldar upp utan återvinner våra matrester. Matavfall är en viktig resurs för vårt jordklot

Visste du?

De gröna prickarna på papperspåsen gör att matavfallet hamnar rätt. Med hjälp av optisk avläsning kan den gröna färgen läsas av och påsarna med matavfall sorteras ut från restavfallet när de åker genom sorteringsverket.

Om du lägger annat än mat i matavfallspåsen kan processen att göra biogas och biogödsel förstöras.

Gläs, plast och metall som hamnat i påsen för matavfall följer med biogödslet ut på våra åkrar vilket påverkar både fodret till böndernas djur och maten till oss människor.

Kul fakta

Med biogasen som produceras från en matavfallspåse kan en bil åka cirka 2,5 km.

100 bananskal räcker för att köra en gasbil i 7,5 kilometer.

Med den biogas som tillverkas av Södertälje kommuns matavfall under ett år kommer en personbil driven av biogas kunna åka ca 60 varv runt jorden.

Restsopor

Som restavfall räknas exempelvis glasspinnar, pennor, plåster, blöjor, våtservetter, bindor, tops, hår, hundbajspåsar, kattsand, fimpår, snus, diskborstar, kuvert, post it-lappar, skraplotter, presentsnören, hushållspapper och servetter.

Restavfall är det som blir över när vi sorterat ut alla förpackningar, matavfall och grovavfall. Restavfall har flera olika namn och kallas även för hushållsavfall och brännbart avfall.

Hur gör jag?

Restavfallet läggs i en plastpåse ni själva har köpt, påsen knyts med dubbelknut och läggs i insamling för restavfall.

Se till att förpacka vassa saker, exempelvis trasiga gläs- och porslinsskärvorna ordentligt så att man inte kan skära sig på dem. Träsiga prylar som innehåller batterier ska inte läggas i restavfallet utan samlas in som elektronikavfall.

Vart tar det vägen?

Restavfallet hämtas av sopbilen som körs till Tvetå. Där åker det på ett transportband genom ett sorteringsverk, som skiljer påsarna med restavfall från påsarna med matavfall. Från Tvetå körs och transporteras restavfallet sedan vidare till värmekraftverk.

Vad blir det sedan?

På värmekraftverket förbränns avfallet och värmen energiutvinns som fjärrvärme och energi.

Visste du?

Att utvinna värme och energi ur avfallet är bra, men det vore ännu bättre att återvinna. Mer än 60 procent av det som slängs i restavfallspåsen skulle faktiskt kunna materialåtervinnas. Det kan vara matavfall, förpackningar och returpapper som hamnat fel och eldas upp helt i onödan!

Kul fakta

I Södertälje samlas det in restavfall årligen så det räcker under ett år till att värma 4 500 lägenheter samt till att förse 800 villor med hushållsel (2021).

Gymnastikskor innehåller olika material och de kan inte materialåtervinnas, men de kan energiutvinnas. Vid förbränning av ett par trasiga gymnastikskor omvandlas det till så mycket energi som räcker till 3 minuters dusch och 4 dygns mobilspelning.

Returpapper

Som tidning och returpapper räknas till exempel dags- och vecko-tidningar, broschyrer, reklamblad, kataloger, skriv- och ritpapper samt pocketböcker.

Hur gör jag?

Lägg alla tidningar och returpapper i insamling för returpapper.

Du behöver inte ta bort häftklamrar från tidningar och spiralen på kollegieblock. De plockas bort med hjälp av magneter och skickas till metallåtervinning. Ta bort plastomslag runt tidningar och reklam och lämna dessa som plastförpackningar. Presentpapper, mjölkförpackningar och liknande sorteras som pappersförpackning. Tänk på att post-it-lappar och kuvert ska slängas i restpåsen, då limmet kan förstöra återvinningsprocessen.

Vart tar det vägen?

De insamlade tidningarna hämtas av en sopbil och körs till Tvetå och sedan vidare till en uppsamlingsplats för bälning. Att bala är att pressa och bunta ihop material för att minska volymen så att det tar mindre plats. Det balade returpappret åker därefter vidare till ett pappersbruk.

Vad är det gjort av och hur många gånger kan det återvinnas?

Tidningar är gjort av cellulosafibrer från träd och kan bli nytt papper upp till sju gånger!

Vad blir det sedan?

Återvunnet returpapper används till nya tidningar, hushållspapper och toalettpapper.

Visste du?

Energibesparingen vid användning av återvunnen returfiber är 70 procent, jämfört med användning av ny fiber vid tillverkning av papper.

Kul fakta

Med allt returpapper vi återvinner i Sverige varje år sparar vi ca 22 000 träd.

Pant

Som pant räknas de flaskor och burkar som har ett pantmärke och streckkod. Vanligtvis PET-flaskor, aluminiumburkar samt glasflaskor som innehållit läsk, vatten eller öl. Men det finns numera även flera plastförpackningar som har pant, till exempel vissa saftflaskor och juiceförpackningar.

Hur gör jag?

I butiker och affärer lämnar du pantflaskor och pantburkar och får en peng tillbaka för de med pantsymbol och streckkod. Därför är det viktigt att inte knöla ihop burkar eller ta bort etiketterna på returflaskor. Lämna gärna korken på när du pantar, så återvinns den också!

Hur fungerar pantsystemet?

Pantsystemet kan ses som ett lånesystem, där du som konsument lånar ut pengar i utbyte mot en flaska eller burk att dricka ur. Pengarna fås tillbaka när du lämnar igen burken eller flaskan. Pantpengen fungerar bra som motivation för återvinning. I Sverige återvinns nästan 90% av alla pantburkar och -flaskor! Även om du inte vill ha pantpengen så är det bra att pantä. Burkar och flaskor som slängs i naturen kan skada både människor, djur och natur. Om du slänger dina pantburkar och -flaskor i återvinningen krävs det mer energi för sortering och återvinning än om du i stället pantar.

Vart tar det vägen?

De insamlade burkarna och flaskorna transporteras till Pantfabriken Returpack även kallad Pantamera i Norrköping.

Vad blir det sedan?

PET-flaskor och aluminiumburkar återvinns till nya förpackningar och glasflaskor diskas och återanvänds sedan.

Visste du?

Vi pantar ca 214 förpackningar per person och år. Vilket sammanlagt pantade över 2,2 miljarder burkar och flaskor (2020).

I genomsnitt ger varje insamlad burk och PET-flaska via pantsystemet en koldioxidbesparing på cirka 80 gram. Vilket innebär en koldioxidbesparing på cirka 180 000 ton under ett år (2020).

Kul fakta

När du pantat 100 burkar sparar du lika mycket energi som det går åt till 4 varma bad eller lika mycket energi som används i mikrovågsugnen i 858 minuter, eller rosta två skivor bröd om dagen i 3 år eller dammsuga i 15 timmar.

Glasförpackningar

Som glasförpackningar räknas tomma glasburkar och flaskor.

Hur gör jag?

Lägg alla glasförpackningar i insamling för glasförpackningar. Tänk på att separera färgat glas och ofärgat glas. Det är viktigt att också ta bort alla metallock och korkar, för annars kan inte allt glas återvinnas. Tänk på att vissa flaskor är det pönt på, så de kan du lämna in i butiker. Tänk på att porslin, dricksglas och små trasiga spegelglas inte ska läggas i gläsinsamlingen. Det ska i stället läggas, väl förpackat, i restpåsen. Stora gläsaker, som fönster och speglar lämnas till Tvetå eller Returen.

Vart tar det vägen?

De insamlade glasförpackningarna hämtas av en sopbil som har olika fack, ett för färgat glas och ett för ofärgat glas. Sopbilen kör till Tvetå där glaset lastas om och transporteras till Svensk Glasåtervinning i Hammar. På deras anläggning behandlas allt glas i Sverige, från Ystad till Haparanda.

Vad är det gjort av och hur många gånger kan det återvinnas?

Glasförpackningar är gjort bland annat av sand. Om man värmer upp sanden väldigt mycket går det att göra glas som också kan återvinnas om och om igen i all oändlighet.

Vad blir det sedan?

Det mesta av glaset går vidare till svenska glasbruk i Småland där de tillverkar nya glasflaskor och glasburkar. Glas av sämre kvalitet blir till gläull och skumglas, två olika sorters material som används när vi bygger hus.

Visste du?

Det genomskinliga glaset är dock en bristvara. Därför är det extra viktigt att vi sorterar ofärgat och färgat glas rätt. Om färgat och ofärgat glas blandas kan det inte återvinnas till nytt genomskinligt glas. Den sand som används för att få ett bra kvalitetsglas krävs att den är av en extra fin kvalitet och den sanden får vi i Sverige importera från andra länder. Naturens resurser är fantastiska men tyvärr inte oändliga, så det är viktigt att vi tar hand om det material vi har.

Kul fakta

Om alla glasförpackningar som samlats in under ett år i Sverige ställdes på rad skulle det räcka ett helt varv runt jorden.

I Sverige är vi väldigt duktiga på att återvinna glas. Nästan alla glasförpackningar lämnas till återvinningen!

Metallförpackningar

Som metallförpackning räknas till exempel konservburkar, kapsyler, aluminiumfolie, tuber och lock.

Hur gör jag?

Lägg alla metallförpackningar i insamlingen för metallförpackningar. Om din metalltub har ett lock av plast skruva bort det och lägg det i insamling för plastförpackningar.

Ingen metall är för stor eller för liten för att återvinnas. De metallföremål som inte är förpackningar, exempelvis trasiga cyklar, tomma målarhinkar, spik, stekpannor och värmeljus med mera, de ska lämnas in på Tvetå och Returen, så de också kan återvinnas och bli nya saker. Glödlampor lämnas som elavfall.

Vart tar det vägen?

De insamlade metallförpackningarna hämtas av sopbilar och körs till Tvetå, och det körs sedan vidare till olika sorteringsanläggningar, där stålet sorteras bort från aluminiumet med hjälp av stora magneter.

Vad är det gjort av och hur många gånger kan det återvinnas?

Metaller hittar vi i berg och gruvor. Det finns många sorters metaller som koppär, aluminium, guld och silver, men den vanligaste är järn. Metall kan återvinnas hur många gånger som helst!

Vad blir det sedan?

Vid omsmältning av insamlade stålförpackningar, sparas 75 procent av energin som skulle behövas för att kunna framställa nytt stål från järnmalm. Det blir till nya konservburkar eller exempelvis stålbalkar till broar och byggnader. Aluminium smälts ned och gjuts till aluminiumtackor som används som ny råvara, där hela 95 procent av energin sparas jämfört med att framställa ny aluminiumråvara. Det återvunna aluminiumet kan exempelvis bli motordelar.

Visste du?

Det är väldigt viktigt att metallen sorteras rätt. Tyvärr hamnar en hel del metall på våra åkrar, tex från aluminiumburkar som slängs ut i naturen. Vid skörd trasas burkarna sönder och små metallbitar följer med i grödorna som ska bli mat till böndernas djur. Visste du att det i Sverige dör många djur på grund av att de får metallbitar i sin mat?

Kul fakta

En konservburk som återvinnas sparar energi som räcker till att se på TV i 7 timmar.

En återvunnen aluminiumburk sparar energi som räcker till 24 timmar vid datorn.

Skulle vi i Sverige samla in alla metallkapsyler skulle vi av dessa kunna tillverka 3 400 bilkarosser varje år.

Vad har du mer för avfall hemma?

Apoteken tar emot dina gamla mediciner.

Gamla batterier och lampor som inte fungerar längre är viktigt att sortera rätt då de innehåller ämnen som är farliga för naturen. Bor du i lägenhet lämnar du dem i avsedd behållare i ditt miljörum (om det finns). Bor du i radhus eller villa och har hemsorteringskärl har du egen behållare för batterier och lampor. Om du inte har vare sig miljörum eller hemsorteringskärl så kan du lämna lamporna och batterier på din återvinningscentral.

Gammal elektronik är viktig att vi får tillbaka in i kretsloppet. Elektronik innehåller ofta metaller som är mycket energikrävande att framställa. Flera av dessa metaller finns bara att bryta i några få gruvor i världen. Många av de människor som jobbar med att bryta metallen som används till ny elektronik har tunga, svåra och farliga jobb.

Det är inte ovanligt att trasiga mobiltelefoner och surfplattor hamnar i någon låda och glöms bort. Där gör de ingen nytta! Genom att återvinna materialen ur gammal trasig elektronik minskar vi behovet av att framställa nytt. På så sätt sparar vi både på naturens resurser och människors hälsa.

Datorer, TV-apparater, mobiltelefoner, lampor och men även leksaker som drivs med batteri lämnar du på återvinningscentralerna.

Många produkter innehåller miljöfarligt avfall. Hamnar det i naturen kan det ge mycket dåliga följder för djur, natur och oss människor. Miljöfarligt avfall ska inte läggas i påsen för restavfall eller spolas ned i avloppet. Det måste lämnas in på återvinningscentralen. Exempel på farligt avfall är lim- och färgrester, motorolja, kemikalier, bekämpningsmedel, rengöringsmedel, hårspray, nagellack, smink, raklödder, kroppslotion, schampo, balsam och liknande.

På återvinningscentralerna lämnar du miljöfarligt avfall, kemikalier, gammal elektronik, batterier, lampor, matolja, uttjänta möbler, gamla madrasser, trasig plast (som ej är förpackningar), stora kartonger, ris och gren, träavfall, gips, bildäck med mera.

Här lämnar du även prylar som det inte är något fel på, men som du kanske tröttnat på, och de går till återanvändning, så någon annan kan få nytta av dem. Textilier lämnar du också här, både de hela och trasiga, så sorteras de och går till återanvändning eller återvinning. Här finns också en container för bytessaker av byggmaterial.

Cyklar kan också lämnas här så någon annan kan få användning av den och kanske kommer du själv hem med en cykel som någon annan lämnat in. Återanvändning är bra!

Visste du?

Från 1 ton mobiltelefoner återvinns bland annat 1 kg silver, 300 gram guld och 100 gram palladium. Palladium är en sällsynt, glänsande och silvervit metall.

Ordlista

Biogas – ett bränsle i gasform som bildas vid nedbrytning av organiskt material, kallas även för fordonsgas.

Biogödsel – Matavfallsrester bildar i en rötningsprocess gödsel som kan utnyttjas som gödningsmedel. Detta innehåller mycket växt-näring och är en mycket värdefull resurs.

Fjärrvärme – är en storskalig tillverkning och distribution av värme genom ett rörsystem till flerbostadshus, lokaler och småhus, där de använder vattenelement för uppvärmning.

Förpackning – är en produkt tillverkad för att inuti skydda, hantera, leverera och presentera en vara.

Grovavfall – hushållsavfall som är för stort för att rymmas i restavfallspåsen och ska lämnas in på Tveta och Returen. Hit hör exempelvis trasiga möbler, plaststolar, plastthinkar, madrasser med mera.

Järnmalm – bryts i gruvor, oftast från gråberg och det blir efter flera processer järn och stål.

Koldioxidutsläpp – Sker genom bland annat ökande förbränning av fossila bränslen. Med allt färre träd och växter som tar hand om koldioxiden ökar halten i atmosfären, vilket bidrar negativt till jordens uppvärmning och försurning av världshaven. Koldioxid är vid rumstemperatur en färglös gas. Koldioxid är viktig för att växter ska kunna växa och tillverka syre (genom fotosyntes) men mängden koldioxid behöver vara i balans.

Miljöstation – Ett ställe där du kan sortera ditt avfall och förpackningar.

Restavfall – det avfall som inte går att återanvända eller återvinna på annat sätt än genom förbränning. Det är alltså det som blir kvar när du har sorterat ut matavfall, tidningar och förpackningar av papper, plast, metall och glas samt farligt avfall, elektronikavfall och läkemedel.

Returen – återvinningscentral i Södertälje, ligger i närheten av Morabergs handelscentrum

Tveta – återvinningscentral i Södertälje, ligger mellan Tvetaberget och Järna. Sopbilarna lämnar sitt avfall här, materialet samlas ihop i större mängder och körs därefter vidare till sorteringsanläggningar och återvinningsanläggningar för att bli nya förpackningar eller andra produkter.

Värme kraftverk – en anläggning där de vid förbränning av textilavfall utvinner energi och värme

Återanvända – Vid återanvändning används saken igen av ny ägare. Återanvändning är det mest miljövänliga och enklaste sättet att ta vara på saker som ägaren vill bli av med och som kan användas på nytt.

Återvinna – innebär att ta vara på materialet för att tillverka nya produkter.

Återvinningscentral – Tveta och Returen är återvinningscentraler i Södertälje, två större anläggningar med plats för inlämning av möbler, träavfall, trädgårdsavfall, metallskrot, elektronik och farligt avfall. Tar också emot stora skrymmande förpackningar i plast, papper och metall.

Återvinningsstation – plats med behållare för insamling av förpackningar och tidningar från privatpersoner.

Ändlig råvara – råvara som inte finns hur mycket som helst av, utan den kan ta slut.

Länkskafferi

Det finns många bra webbsidor med tips, fördjupande läsning och undervisningsmaterial, här har vi samlat några.

Sopor.nu – Sveriges Avfallsportal. På sopor.nu finns information om hur man sorterar sitt avfall och varför det bör sorteras, var avfallet ska lämnas och vad som händer sedan. Här hittar ni fakta om sopor och bra tips på hur man kan minska sitt avfall. sopor.nu

Sopskolan.se är ett skolmaterial riktat primärt till årskurs 7-9. Här hittar du bland annat lektionsförslag och interaktiva övningar för eleverna. sopskolan.se

Håll Sverige Rent har mycket material för både förskola och skola. I deras Skräplabb hittar du lektionsmaterial, fakta och tips. hsr.se

Mitt Avtryck är Hässleholm Miljös skolwebb. Här hittar ni massor av matnyttig information och aktiviteter anpassade till olika årskurser, från förskola till gymnasiet. Missa inte deras fina sop-samlarmonster! mittavtryck.se

Naturskyddsföreningen har fakta och tips och lektionsupplägg med fokus på hållbar konsumtion. naturskyddsforeningen.se

Pantamera har utöver sin faktaspäckade sida även ett material för skolor som de kallar Pantresan. Här hittar ni både fakta, filmer och möjlighet för klassen att vara med i Pantresans tävling. pantresan.nu

Telge Fastigheter
Box 633
151 27 Södertälje

Telge.se